

בגיליון השבוע

תורת חסד // מה בין מוח האדם למוח הפרה
עולם חסד יבנה // משקיפים לנוף הגליל
איש את רעהו // על הגמ"ח לעמוד בחזית פתרונות הדיור!
דבר המערכת // החיפזון והשטן

דבר המערכת

לא תסור מהר

עם ישראל, בשיא רום עומדם, לאחר המעמד הנורא של עשרת הדברות, ולאחר ניסי יציאת מצרים וקריעת הים - נכשלים בחטא הנורא של העגל.

והתהייה היא הלא עצומה: איך דבר כזה קורה? איך זה שיהודים מדור דעה, שהיו עדים לגבורתו הנוראה של הבורא, שראו עין בעין את ידו הגדולה וזרועו הנטויה, את הקולות והברקים, ששמעו את הבורא הגדול מדבר אליהם את שתי הדברות הראשונות, איך הם הגיעו לכדי חטא שכזה? והמחולות והשמחה - איך שייך להבין זאת?

ובכן, רבותינו מרבים ללמד זכות על כלל ישראל. ראשית, הלא בסופו של דבר, החוגגים עם העגל לא היו כל העם אלא רק שלושת אלפי בני הערב רב שנהרגו לבסוף בידי בני לוי. כל השאר רק עמדו וצפו מן הצד

המשך בעמוד הבא

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

פתחנו בפרק הקודם, בשאלה שנשאלה סביב שולחן השבת, והופנתה אל הסטודנטים שהתארחו אצלנו, כשהם מבקשים שלא לנסות להשפיע עליהם בנושאים רוחניים.

השאלה היתה, מי הוא בעל החיים הפיקח ביותר בבריאה, והתשובה שענינו היא שהאדם הוא הפיקח ביותר מבין בעלי החיים. כזכור, מיד התקוממו הסטודנטים וטענו שהשאלה היתה בלתי הוגנת מאחר והאדם אינו נכלל באותה קבוצה עם בעלי החיים הנחותים ממנו בדרגה.

קצב ההתפתחות האיטי של האדם

אך דווקא לאור דבריהם אלו, עלתה וצפה לה פליאה גדולה. כי מאחר והוסכם על כל יושבי השולחן, שהאדם הוא הפיקח ביותר מבין כלל הבריות, אם כן כיצד אפשר להבין את העובדה, שבמשך כל שנותיו הראשונות, האדם הוא הנחות ביותר מכל הבריות, אין לו אפשרות להסתדר לבד והוא זקוק לליווי צמוד בכל צעד ושעל; תחילה הוא אינו מצליח אפילו להניע בחופשיות את גופו, וחודשים רבים עוברים עד שהוא מצליח לזחול, ולאחר מכן לשבת ולעמוד. ועדיין הוא אינו שולט על צרכיו, שלא לדבר על כח הדיבור המגיע אליו רק לאחר עוד פרק זמן ארוך, ועל הדעת והתבונה שלוקח שנים עד שנבנים אצל האדם. מבחינה רגשית האדם זקוק להשלמה תמיד, וגם לאחר שנים רבות כשהוא נשוי ואב לילדים, עדיין הוא קשור להוריו ומרגיש יתמות כשהם הולכים לעולמם.

מאידך, בעלי החיים מתרגלים מהר מאוד לחיי העולם הזה, וכמה שעות לאחר לידתם הם כבר הולכים ממקום למקום לבדם, ובגיל שנתיים - כשתינוקו של האדם עדיין אינו מצליח להסתדר לבדו כל עיקר - פרה בגיל זה כבר יכולה להיות אמא בעצמה.

ההבדל התהומי הזה שיש במוח האדם מעורר השתאות: כיצד יתכן, שמצד אחד הוא מוגבל מאד וזקוק לעזרה מאחרים כדי להסתדר, ובפרט בשנותיו הראשונים ובימיו הראשונים, ומצד שני ההשגים שהוא מצליח להגיע אליהם בסופו של דבר הם כבירים ולא משתווים לעולם למה שיכול

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל

Alon@hagmach.org.il | או 6428158@gmail.com | או בפקס 02-6428158

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן | עיצוב גרפי: ר.ק. | לפניית לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

מבלי להשתתף בפועל.

חז"ל גם אומרים, שהם לא כיוונו במעשה העגל לכפור חלילה בבורא עצמו, אלא רק להעמיד לעצמם מנהיג תחת משה, משום שלא ידעו מה היה לו. הם לא ביקשו לעצמם אלא דיין ורב, שיוורה להם הדרך, ויהיה אמצעי ומקשר ביניהם לרבש"ע.

אבל למעלה מזה. צריך להבין באיזה מצב עמדו ישראל באותה שעה. לא מכבר ברחו ממצרים, שם שועבדו ועונו למעלה ממאתיים שנה. כרגע הם בדרכם אל ארץ כנען, שגם שם לא יקבלו אותם בתופים ובמחולות - מלחמה נוראה מעם של ענקים מצפה להם. וכעת הם במדבר הצחיח, ומנהיגם העומד לפנייהם - נעלם ולא ידעו מה היה לו. בתוך כל הבלבול הזה, מגיע השטן ומערבב את העולם כולו, ומראה להם דמות מיטתו של משה. עם ישראל עמד במצב של חוסר אונים ואי-סדר נורא. וכאשר הפציעו בני הערב רב עם רעיון העגל, נסחפו אחריהם רוב ישראל, לא מתוך בחירה, אלא מתוך מהומה, חיפזון ונמהרות.

אלא מעתה, תישאל השאלה ההפוכה: אם כך, מה בעצם התביעה הגדולה על ישראל? הרי כל הדיבורים דלעיל מוכיחים שלא הייתה להם לא כוונה ולא רצון, אלא בלבול אחד גדול, מדוע אפוא ביקש הקב"ה לכלותם כרגע מעל פני האדמה?

אלא, מייסד בעל ה'אור החיים' בפרשתנו, התביעה הייתה לא על עצם העבודה לעגל. אלא על הנמהרות. "סרו מהר מן הדרך".

מדוע מיהרתם לסור מן הדרך? למה לא נתתם עוד קצת אמון?

המשך בעמוד הבא

כל בעל חי אחר להשיג.

איך אפשר להסביר את מוח האדם

נתונים אלו מעוררים את השאלה: כיצד בנוי מוח האדם?

האם הוא מוח מפותח בעל יכולות מרחיקות לכת, או שמא הוא זקוק לתמיכה צמודה? איך יתכן שבאותו מוח ישנה סתירה כזאת?

על אף שכל יושבי השולחן ניסו ליישב את הסוגיה המעניינת, לענות תשובות ולספק הסברים לענין, בסופו של דבר נותרה השאלה ללא מענה ראוי. כולם המתינו בציפייה דרוכה לשמוע את ההסבר, אבל 'אנוס על פי הדיבור', אמרתי לשני הסטודנטים, שעל פי בקשתם ודרישתם הנחרצת, אי אפשר לענות את התשובה משום שהיא נוגדת את ההבטחה המפורשת שניתנה בתחילת הסעודה - שלא להשפיע עליהם בנושאים רוחניים.

הם, שלא הבינו לאן תביא אותם התשובה, התפלאו מדוע הדיון המעניין על מוח האדם, שייך במשהו לענייני יהדות. אבל לאחר שהם הודיעו קבל עם ועדה, שהם מוכנים לשמוע את התשובה גם אם היא תשפיע עליהם רוחנית, ניאותנו להשיב להם דבר.

התשובה שנשמעה סביב השולחן, מיסודה היא איננה רק תשובה על השאלה שנשאלה שם בסעודת השבת, אלא היא פתח להבנת היסודות עליהם בנויה האמונה, התורה ומלאכת החינוך כולה.

אי"ה בפרק הבא תובא כאן התשובה וממנה נכנס בשערי החינוך בעז"ה.

ניתן גם להאזין מידי יום לשיעור היומי הנמסר בהיכל ישיבת "באר התורה" לאחר תפילת שחרית, ובו מסרים חינוכיים מפרשת השבוע.
מספר הטלפון: 2 > 1 > 077-314-1174

אהבת חסד

תמצית ענייני גמ"ח ע"פ ספר אהבת חסד להח"ח

הרה"ג ר' אשר וסרמן שליט"א, מח"ס 'קיצור אהבת חסד'. טל: 03-579-3051
נמסר על דעת שלא להעתיקו ללא רשותו

(א) בעל שאשתו מקפידה עליו על הלוואותיו - יותר טוב שילווח בצנעה למנוע מריבה.

(ב) אשה שמוחה בבעלה לקיים חסדים ושאר מצוות - עבירה היא בידה ותתן את הדין על כך. ואם היא מייעצת לו לעשות טוב - גם לה יש זכות במעשיו הטובים.

(ג) אשה שיש לה בעל - אין לה רשות להלוות מממונו שלא מדעת בעלה, אלא אם כן:

1. זהו סכום קטן, שאין דרך אנשים להקפיד עליו.
2. היא מכירה את טבע בעלה שאינו מקפיד על כך.

(ד) כלי בית, שרגילים השכנים להשאיל אחד לשני - מותר לאשה להשאיל שלא מדעת בעלה.

(עפ"י אהבת חסד חלק א פרק ב)

עולם חסד יבנה

במה של כבוד ליוזמות ולפתרונות למצוקת הדיור

השבוע הבמה נתונה לבשורת הדיור
בקהילה התורנית בנוף הגליל - חלק ב'

מדוע לא חיכיתם מעט? מפני מה לא המתנתם עם ההחלטה הגורלית הזו עד לאחר שתוכלו להתיישב בזה? מדוע תכף ומיד נחפזתם לעשות את העגל? - זו הייתה התביעה.

וזה בדיוק מה שרצה אהרן להרוויח כשביקש מישראל להביא תכשיטי נשותיהם. כסבור היה שהנשים יתעכבו מלהעניק את תכשיטיהן, ויהיה להם זמן להתבונן, להתיישב, להבין את גודל רוע המעשה אשר הם עומדים לעשות. אבל עם ישראל כן מיהר להביא את התכשיטים, וכאשר חור ניסה לעצור בעדם - הרגוהו, ואהרן ראה כי לא נותרה לו ברירה.

הסוד הוא אפוא: מתינות.

כאשר ניאזר במתינות ובסבלנות לגבי הזולת, לא נמהר לחרוץ גורלו ודינו, ולא נחליט עליו בפרץ של רגע, ונרצה להבין, ונהיה מוכנים להמתין ולברר בנחת, בלי חיפזון, שהוא, כמו שאומרים - מן השטן, אזי מובטחנו שנשכיל לעשות הטוב והישר ביתר שאת ועוז בע"ה.

בגליון הקודם פתחנו בפגישתנו עם קבוצת אברכים מחשובי ומקימי הקהילה החרדית במרכז נוף הגליל ('השכונה הצפונית').

אנו פונים לרב יהודה לוי ממקימי הקהילה ובוניה, וכיום מנהל מתחם 'קירוב' ענק שע"י ארגון הקירוב 'והשיב'. הרב יהודה לוי גם הקים גם את 'מפעל ההתיישבות החרדית' המאגד את כל קהילות הפריפריה בתחומים שונים, ולכן במסגרת השיחה עמו נשמע גם באופן כללי על המעלות שבמגורים בקהילות הפריפריה.

תספר לנו קצת היסטוריה, מה הביא אותך - בוגר בית שמש - לעזוב את המרכז ולנדוד להקים קהילה דווקא בנוף הגליל?

אברכים רבים מחפשים את עצמם. כאן אברך יכול לצמוח ולהתפתח, כל אברך יכול למסור שיעורים ולשמש כעין רב לעמך בית ישראל

כשמדברים עם תושבי הפריפריה, מצפים לשמוע את הנימוק הנדוש: 'מחירי הדירות'. אמנם נכון, מחירי הדירות בשכונתנו נמוכים יותר מבכל מקום אחר בארץ, אך לדעתי לא זהו המנוע העיקרי להתיישבות אברכים בקהילה.

בריכוזים החרדיים הגדולים אברך צעיר נבלע במערכת ולא מרגיש שיש לו משמעות או השפעה. אברכים רבים מחפשים את עצמם, לעומת אלו שמתרחקים מעט לקהילות הפריפריה. כאן אברך יכול לצמוח ולהתפתח, הן בלימוד כאשר כל אברך יכול למסור שיעורים ולשמש כעין רב לעמך בית ישראל, כשתופעה מצויה היא

שיהודי עוצר אברך ברחוב ושואל אותו שאלות בהלכה, והן בפעילות תורנית משמעותית בהקמת כל צרכי הדת הקהילתיים ובמסגרות פעילות קירוב שונות.

לפני כחצי שנה, הקמנו מתחם קירוב ענק, המפעיל מדרשיות ושיעורים לעשרות נערים מתושבי העיר ע"י מספר אברכים בקהילה המוסרים שיעורים, ומגלים כישרונות חדשים...

הרב אחיאלי גוטליב, הוא מראשוני המתיישבים בשכונה, אחראי על הקמת העירוב השכונתי המהודר, והמפקח מטעם ועדת העירובין על העירוב העירוני הכללי.

הרב גוטליב, ספר לנו - כיצד הגעת לנוף הגליל?

גדלתי במודיעין עילית, למדתי בפוניבז' ואחרי שנישאונו חיפשנו מקום בו נוכל לקבל את כל שירותי הקהילה מחד, ולקחת חלק בעשייה מאידך. הסתובבנו בהרבה קהילות בפריפריה, וכשהגענו לנוף הגליל הרגשנו מהר מאד שכאן זה המקום שלנו. הנוף המדהים, הרחבות והשטחים הירוקים הממלאים את כל השכונה. ובעיקר, ייחודיותה של הקהילה, המשלבת מעלות רבות מחד, והאווירה המלוכדת שלא על חשבון הפרטיות והנכבדות מאידך, וכן משפחות של אברכים

המשך בעמוד הבא

תלמיד חכם... דבורו בנחת עם כל הבריות... ודן את כל האדם לכף זכות, מספר בשבח חבירו ולא בגנותו כלל, אוהב שלום ורודף שלום

(רמב"ם הלי' דעות פ"ה ה"ז)

לדעתי, ברחוב רבי עקיבא בב"ב ישנן סכנות רוחניות שדווקא אצלנו לא קיימות. מרן המשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצוק"ל, הדגיש פעם בשיחה עם אחד מהאברכים את המעלה לגדול ולגדל ילדים רחוק מהערים הגדולות, שבהן יש תחרותיות ושפע של ענייני העולם הזה, ואכן

ברחוב רבי עקיבא בבני ברק ישנן סכנות רוחניות שדווקא אצלנו לא קיימות. מרן רה"י הגראי"ל אמר זצוק"ל, אמר על נוף הגליל שהוא 'מקום ללא חטא'

אותו אברך עבר לכאן למען חינוך ילדיו והוא מרוצה מאד. ב"ה לא חסר לנו דבר, אבל אין את הלחץ והתחרות החברתית שמחייבת להיות עדכניים בכל תחום.

מרן רה"י הגראי"ל זצוק"ל, ששלח אותנו לכאן, אמר שזה 'מקום ללא חטא' ושם אפשר לצמוח. כיצד א"כ אפשר לחשוש? ובאמת מניסיון, מומלץ מאד לכל מי שמחפש איפה לעבוד את הקב"ה ללא הפרעות - נוף הגליל זה המקום!

איכותיים ורציניים, שלא על חשבון שמחת החיים, הרוגע והשלווה המאפיינים את קהילות הפריפריה.

בס"ד אשתי מסודרת בעבודה במשרד חרדי עם כמה מנשות הקהילה. לפני כשנה רכשנו כאן דירה במחיר של שליש דירה במרכז, ואנחנו מקווים לגדל את ילדינו כאן.

אם כבר הזכרת את גידול הילדים, כיצד אינך חושש לגדל אותם בסביבה חילונית? - אנו 'מעזים' ושואלים את אחת השאלות הנפיצות אך החשובות העומדות לפניכם של המשפחות השוקלות מגורים באזורי הפריפריה.

שאלה מצוינת, אבל התשובה - עוד יותר! בדיוק להיפך, בקהילות בשכונות מעורבות, קל יותר לשמור על חינוכם של הילדים. אברכי הקהילה כולם מתאימים לשאיפותיך, והמרחק בינינו לציבור שאינו שותוף"מ הוא הגדר הטובה ביותר, שהילדים לא יתחברו עם ילדיהם. משא"כ בערים החרדיות, שלא כל השכנים מתאימים לרוחך, וקשה להסביר לילדים למה אלו כן ואלו לא. חשוב להוסיף עוד, שרוב האוכלוסייה בעירנו מבוגרת מאוד, עד שכמעט לא רואים צעירים ברחוב.

אי"ה בגליון הבא

המשך

גליון עמוד החסד, מדור 'עולם חסד יבנה' העוסק בסוגיית המגורים בפריפריה.
 האמת צריכה להיאמר. רוב הציבור אינו יכול לעמוד ביוזירת הניו"ש של הון עתק לנישואי הילדים.
 זירה זו הורסת אנשים ומשפחות.
 אמנם, מתי מעט, מועשרין העליון של הציבור, מתמודדים עם מחירי הדירות המאמירים, אך מדובר כאמור באחוזים זניחים. רובו המוחלט של הציבור קורס תחת הנטל.
איש את רעהו, גיליון 23

איש את רעהו

מכתבים למערכת

למדור איש את רעהו - בנושא מצוקת הדיור

כשקראתי את מכתבו המטלטל של דוד א. שפורסם השבוע (פר' תצוה) במדור 'איש את רעהו', לא יכולתי שלא להזהות עמו בכל ליבי.

צודקים דבריו! בעיית חיתון הילדים וקניית הדירות, היא בעיה קשה מנשוא הנוגעת לרוב רובו של הציבור ולא אך למעטים.

לכל מי שילדיו כבר הגיעו לפרק 'האיש מקדשו' איני מחדש דבר, אך שאר הציבור אולי לא יודע כי קיימים אלפי זוגות (!) שלא רק שאין להם דירה, אלא אף אין להם שום תוכנית בקנה כיצד להגיע לדירה משלהם. צאו ובדקו. אחרים נכנסים לעול עצום ונצחי של משכנתא, הגורם להם להפרעות גדולות הן בתפקוד היומיומי של הבית, ויתירה מכך להפרעות בעליה הרוחנית של האברך, עד כדי יציאה מעולמה של תורה רח"ל.

ב"ה עלונכם החשוב משמש ככלי קודש להעלאת נושא זה לסדר היום הציבורי, אך חשוב מאד שזה לא יסתכם בכתיבה בעלמא, אלא גם שייצא מזה תועלת למעשה. מאחר ומאחורי העלון עומד גוף חשוב ובעל השפעה רבה בסוגיית

צריך שהגמ"ח ישים למול ליבו את הנושא כמטרה עליונה, ויקדיש לה את מיטב מרצו

להכין תכניות ייעודיות, שיטפלו מהשורש בבעיה הכאובה, ויסייעו בדרך אמיתית ומעשית לציבור קוני הדירות

שרבים רבים חבים לו את הצלתם בנושא זה, אם כן ניתן לצפות מגוף חשוב זה כי ישנס מותניים וישקיע זמן ומחשבה להביא לעשיה שתעזור ותפתור או לפחות תקל במעט את בעיית הדיור.

אך בשביל זה צריך שהגמ"ח ישים למול ליבו את הנושא כמטרה עליונה, ויקדיש לה את מיטב מרצו! כדאי ואפשר, להכין תכניות ייעודיות שיטפלו מהשורש בבעיה הכאובה, ויסייעו בדרך אמיתית ומעשית לציבור קוני הדירות. חשוב גם שהגמ"ח כגוף מוכר ובר סמכא בתחום, יסייע בהכוונת הציבור בקניית הדירות, משום שכידוע כח הציבור רב משל היחיד, ובנושא הדיור הדברים ידועים.

אין לי ספק, שמטרה זו חשובה ורצויה לפני הקב"ה, וכל הנרתמים לענין לש"ש מעשיהם רצויים ואהובים.

**בכבוד רב
י. יצחקי**